

REPUBLIKA SRBIJA

MINISTARSTVO REGIONALNOG RAZVOJA I LOKALNE SAMOUPRAVE

Beograd, 14.12.2012.

Predmet: Komentari i sugestije Medijske koalicije na Nacrt zakona o izmenama i dopunama Zakona o lokalnoj samoupravi

Poštovani,

Medijska koalicija, koju čine Asocijacija nezavisnih elektronskih medija (ANEM), Nezavisno udruženje novinara Srbije (NUNS), Udruženje novinara Srbije (UNS), Nezavisno društvo novinara Vojvodine (NDNV) i Lokal pres, pozdravlja napore Ministarstva regionalnog razvoja i lokalne samouprave da učini transparentnim aktivnosti Ministarstva i da omogući zainteresovanim akterima da daju svoje komentare na Nacrt zakona o izmenama i dopunama Zakona o lokalnoj samoupravi.

Medijska koalicija aktivno učestvuje u procesu donošenja strateških i zakonodavnih akata iz oblasti javnog informisanja.

U pogledu ovog Nacrta zakona o izmenama i dopunama Zakona o lokalnoj samoupravi, ukazujemo da postoji potreba da se on dopuni, odnosno, da se važeći Zakon u još nekim delovima izmeni, jer su pojedine odredbe u važećem Zakonu u suprotnosti sa usvojenim strateškim aktima iz oblasti javnog informisanja, kao i sa odgovarajućim zakonima iz ove oblasti.

Napominjemo da je Strategija razvoja sistema javnog informisanja u Republici Srbiji do 2016. godine ("Službeni glasnik RS", broj 75/11 – u daljem tekstu: Strategija), u delu *IV Vlasništvo*, ustanovila, kao princip, potpuno povlačenje države iz vlasništva nad javnim glasilima. U rokovima predviđenim Strategijom, povlačenje države iz vlasništva podrazumeva vlasničku transformaciju, privatizacijom pravnih lica koja su osnivači javnih glasila, u kojima je država većinski ili manjinski vlasnik i/ili konverzijom državnog vlasništva u akcije i njihov prenos bez naknade, u skladu s propisima koji uređuju oblast privatizacije, kao i na drugi način u skladu sa zakonom. Takođe u delu III/4 naglašeno je da je **"opredeljenje države da ne bude vlasnik javnih glasila"**, a i da **"Država, teritorijalna autonomija i jedinica lokalna samouprava, kao ni ustanova, preduzeće i drugo pravno lice koje je u celini ili delimično u državnoj svojini ili koje se u celini ili pretežnim delom finansira iz javnih prihoda, prema zakonu kojim se uređuje oblast javnog informisanja, ne može biti, ni neposredno ni posredno, osnivač javnih glasila."** Član 126. Zakona o radiodifuziji („Službeni glasnik RS”, br. 42/02, 97/04, 76/05,

79/05 - dr. zakon, 62/06, 85/06, 86/06 - ispravka, 41/09) predviđa da radiodifuzne organizacije čiji su osnivači organi lokalne samouprave (opština, grad) nastavljaju da rade kao radio i/ili televizijske stanice lokalnih i regionalnih zajednica, s tim što su dužne da, u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu zakona, svoj rad i poslovanje usklade sa odredbama ovog zakona, kao i da proces privatizacije okončaju u rokovim predviđenim zakonom, a Zakon o javnom informisanju („Službeni glasnik RS“, br. 43/03, 61/05, 71/09, 89/10 - US, 41/11 - US) u članu 101. stav 2. predviđa da javna glasila čiji su osnivači država i teritorijalna autonomija, ili ustanova, odnosno preduzeće koje je u pretežnom delu u državnoj svojini ili javno glasilo koje se u celini ili pretežnim delom finansira iz javnih prihoda, a na koja se ne primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje oblast radiodifuzije, prestaju sa radom u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona. Takođe, Strategija predviđa jasnu i nedvosmisleni primenu pravila o kontroli državne pomoći i ukazuje na neophodnost primene tih pravila i u oblasti javnog informisanja *vodeći računa o kriterijumima koji podrazumevaju javnost finansijske kontrole, zabrane preplaćivanja, srazmernosti i ponašanja na tržištu koje ne narušava pravila o zaštiti konkurencije*. Pored toga, tačkom 10. Akcionog plana uz Strategiju predviđeno je da se, od 1. januara 2012. godine primenjuje Zakon o kontroli državne pomoći („Službeni glasnik RS“, broj 51/09) i na oblast javnog informisanja u skladu sa Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju EU.

Imajući u vidu citirane odredbe, nesporno je strateško opredeljenje i zakonska potpora zahtevu da se država povlači iz vlasništva u javnim glasilima (naročito elektronskim). Pored toga, neophodno je ustanoviti princip da se sva pitanja koja se tiču funkcionisanja medija uređuju medijskim zakonima kako se ne bi ponovila situacija da se odredbe o medijima nalaze u velikom broju zakona koji nisu međusobno usklađeni, što će dovesti do daljeg urušavanja principa jedinstva pravnog poretka.

Napominjemo da je Medijska koalicija intervenisala i prilikom usvajanja Predloga zakona o javnim preduzećima, gde je postojala odredba o tome da je moguće osnivati preduzeća u oblasti informisanja. Amandmanom na tu odredbu, koga je, po predlogu Medijske koalicije, predložila Vlada Srbije, uklonjena je neusklađenost tog Predloga zakona sa strateškim aktima iz oblasti medija i medijskim zakonima.

Zbog svega rečenog, predlažemo da se u članu 4. Nacrta Zakona o izmenama i dopunama zakona o lokalnoj samoupravi unese i izmena tačke 34) stav 1 člana 20. važećeg Zakona o lokalnoj samoupravi, i to na sledeći način:

„ U članu 20, stav 1, tačka 34) POSLE REČI „opštine“ I ZAREZA, BRIŠU SE REČI: „osniva televizijske i radio-stanice radi izveštavanja na jeziku nacionalnih manjina koji je u opštini u službenoj upotrebi, kao i radi izveštavanja na jeziku nacionalnih manjina koji nije u službenoj upotrebi, kada takvo izveštavanje predstavlja dostignuti nivo manjinskih prava“, A DODAJU SE

REČI: „u skladu sa propisima kojima se uređuju oblast javnog informisanja i kontrola državne pomoći.“

Prečišćeni tekst tačke 34) stav 1 član 20. važećeg Zakona treba da glasi:

“Opština, preko svojih organa, u skladu s Ustavom i zakonom:

...

34) stara se o javnom informisanju od lokalnog značaja i obezbeđuje uslove za javno informisanje na srpskom jeziku i jeziku nacionalnih manjina koji se koriste na teritoriji opštine, u skladu sa propisima kojima se uređuju oblast javnog informisanja i kontrola državne pomoći”

Ovim predlogom za izmenu člana 20. stav 1. tačke 34) Zakona o lokalnoj samoupravi, uvažava se značaj organa lokalne samouprave u pogledu unapređivanja informisanja u lokalnoj zajednici, ali i ne u pogledu osnivanja medija, a utvrđuje se da se način “staranja” o javnom informisanju detaljno uređuje propisima kojima se uređuju oblast javnog informisanja i kontrola državne pomoći, a sve u skladu sa Medijskom strategijom.

Za Medijsku koaliciju,

Saša Mirković, predsednik ANEM-a